

Rzeczowy częściowy plan regionalny „Wykorzystanie energii wiatrowej”

Drugi projekt

Wyciąg z raportu oddziaływania na środowisko

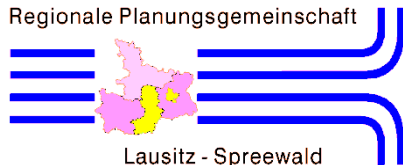
Region Lausitz-Spreewald

Stan na 05.12.2025 r.

Wydawca i zamawiający:

Regionale Planungsgemeinschaft

Regionale Planungsgemeinschaft Lausitz-Spreewald
Regionale Planungsstelle
Gulbener Straße 24
03046 Cottbus/Chóśebuz

Tel.: +49 (355) 49-49-770

e-mail: poststelle@region-lausitz-spreewald.de

www.region-lausitz-spreewald.de

Opracowanie projektu:

Planungsgruppe Umwelt GbR
Stiftstraße 12
300159 Hannover

Tel.: +49 (511) 519-497-80

e-mail: info@planungsgruppe-umwelt.de

www.planungsgruppe-umwelt.de

Zdjęcie na okładce: OPWEW-10 Briesensee West,, źródło obrazu: Regionalna Wspólnota Planistyczna Lausitz-Spreewald

Spis treści

1	Transgraniczne oddziaływania na środowisko	5
1.1	Rozmieszczenie obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej (OPWEW); identyfikacja oznaczeń granicznych	6
1.2	Ocena przygranicznych ustaleń pod kątem przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko	9
1.3	Ocena potencjalnie istotnych oddziaływań na środowisko dla obszarów szczególnie wrażliwych .	13
2	Przystępne, nietechniczne podsumowanie	21
3	Bibliografia	27

Spis tabel

Tab. 1: Zestawienie ustaleń rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” położonych w odległości do 5 km od granicy państwowej z Rzeczpospolitą Polską	7
Tab. 2: Zestawienie polskich miejscowości i budynków mieszkalnych położonych w otoczeniu ustaleń rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” wraz z ich minimalną odległością od tych ustaleń	10
Tab. 3: Przegląd gatunków ptaków z Załącznika i występujących na terenie Europejskiego Rezerwatu Ptaków „Bory Dolnośląskie” oraz ocena potencjalnych negatywnych oddziaływań wynikających z sąsiadujących przepisów planistycznych .	17
Tab. 4: Przegląd gatunków ptaków z Załącznika i występujących w obszarze specjalnej ochrony ptaków „Dolina Środkowa Odry” oraz ocena potencjalnych negatywnych skutków wynikających z sąsiadujących planów zabudowy	18

Spis ilustracji

Rys. 1: Przestrzenne rozmieszczenie planowanych OPWEW oraz ich położenie względem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	8

1 Transgraniczne oddziaływania na środowisko

Cel i uwarunkowania

Jako wiążący cel planowania przestrzennego w drugim projekcie rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” przewiduje się przestrzenne, jednoznaczne wyznaczenie 45 obszarów priorytetowych dla energetyki wiatrowej. Ustalenia planu mogą przy tym powodować istotne oddziaływania na dobra chronione objęte dyrektywą w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SUP), w związku z czym należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko zgodnie z § 8 ustawy o planowaniu przestrzennym (ROG). Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo obszaru planowania z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej należy dodatkowo, zgodnie z §§ 54 i nast. ustawy o ocenach oddziaływania na środowisko (UVP), przeprowadzić transgraniczną ocenę oddziaływania na środowisko. Uwzględniono przy tym również ustawę ratyfikującą umowę między Republiką Federalną Niemiec a Rzeczpospolitą Polską w sprawie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym. Rzeczpospolita Polska została w związku z tym włączona do procedury już na etapie scopingowym rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” wiosną 2023 r. W odpowiedzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska oraz Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim przekazały w piśmie z dnia 30 marca 2023 r. swoje uwagi i stanowiska dotyczące zaproponowanego zakresu (transgranicznej) oceny oddziaływania na środowisko. Dotyczyły one z jednej strony obszaru badań, w ramach którego należało analizować oddziaływania transgraniczne, a z drugiej – szczególnych obszarów chronionych oraz celów środowiskowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które powinny zostać uwzględnione w analizach. W rezultacie identyfikacja i ocena potencjalnych transgranicznych oddziaływań na środowisko prowadzona jest w pasie o maksymalnej szerokości 5 km w głąb terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Oznacza to z kolei, że w odniesieniu do planowanych obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej (OPWEW), położonych w odległości większej niż 5 km od granicy państwowej, można z góry i bez dalszej analizy wykluczyć występowanie oddziaływań na środowisko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko są wszystkie ustalenia rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej”, łącznie z ewentualnie rozważanymi wariantami alternatywnymi, które mogą powodować znaczące oddziaływania na środowisko. Oddziaływania te ustala się na podstawie analizy poszczególnych ustaleń planu w obrębie wskazanego wyżej korytarza 5-kilometrowego. Co do zasady przyjmuje się, że w celu zapobiegania szkodliwym oddziaływaniom na środowisko już na etapie opracowywania rzeczowego częściowego planu określono różne kryteria wykluczeń i ograniczeń, na podstawie których wyznaczono planowane obszary priorytetowe dla wykorzystania energii wiatrowej. Obejmują one w szczególności obszary Natura 2000, obszary ochrony przyrody, a także minimalne odległości od wrażliwych na turbiny wiatrowe gatunków ptaków oraz od zabudowy mieszkaniowej. W tym kontekście koncepcyjnie uwzględniono również obszary położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach oceny rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” dla regionu Lausitz-Spreewald pod kątem oddziaływań transgranicznych, zgodnie z § 8 ust. 1 ROG, ustala się, opisuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania ustaleń planu na następujące dobra chronione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- ludzi, w tym zdrowie ludzi, zwierzęta, rośliny i różnorodność biologiczną,
- glebę, powierzchnię terenu, wodę, powietrze, klimat i krajobraz,
- dobra kultury i inne dobra materialne
- oraz wzajemne oddziaływania pomiędzy wymienionymi dobrami chronionymi

. Na wniosek polskiej administracji skupiono się na potencjalnym skumulowanym oddziaływaniu na wieś Strzegów i otaczający ją krajobraz kulturowy, a także na Fürst-Pückler-Park Bad Muskau na obszarze wsi Łęknica. W toku opracowywania oraz przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko dla drugiego projektu uwzględniono również uwagi zgłoszone w ramach postępowania partycypacyjnego, w zakresie, w jakim – po dokonaniu

wyważenia interesów przez Regionalną Jednostkę Planistyczną – wymagały one dostosowania zakresu analiz lub ich wyników.

Zgodnie z § 34 ust. 1 i 2 w związku z § 7 ust. 6 ustawy o planowaniu przestrzennym (ROG) dla ustaleń rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej”, które mogą w istotny sposób naruszać cele ochrony lub elementy mające zasadnicze znaczenie dla celu ochrony obszarów Natura 2000, należy przeprowadzić ocenę zgodności z celami ochrony oraz z istotnymi elementami tych – potencjalnie objętych oddziaływaniem – obszarów Natura 2000. Ustalenia planu, w odniesieniu do których nie można wykluczyć wystąpienia istotnych naruszeń wskazanych aspektów oceny, są – zgodnie z § 34 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG) – niedopuszczalne, o ile nie zachodzą nadrzędne względy ważnego interesu publicznego lub brak rozsądnych alternatyw w rozumieniu § 34 ust. 3 BNatSchG. Odpowiednia (wstępna) ocena zostanie przeprowadzona dla następujących obszarów Natura 2000 położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (specjalny obszar ochrony siedlisk; dalej – SOO) „Brożek” (PLH080051),
- – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) „Jeziora Brodzkie” (PLH080052),
- – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) „Uroczyska Borów Zasięckich” (PLH080060),
- – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) „Wilki nad Nysą” (PLH080044),
- – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) „Łęgi nad Nysą Łużycką” (PLH080038),
- – europejski obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Bory Dolnośląskie” (PLB020005),
- – europejski obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Dolina Środkowej Odry” (PLB080004),
- – park krajobrazowy „Łuk Mużakowa”.

Ponadto uwzględniono następujące szczególnie wrażliwe obszary:

- – rezerwat przyrody „Gubińskie Mokradła”,
- – rezerwat przyrody „Uroczysko Węglińskie”,
- – obszar chronionego krajobrazu „Gubińskie Mokradła”,
- – obszar chronionego krajobrazu „Dolina Nysy”,
- – kompleks leśny na południowy wschód od miejscowości Zasieki.

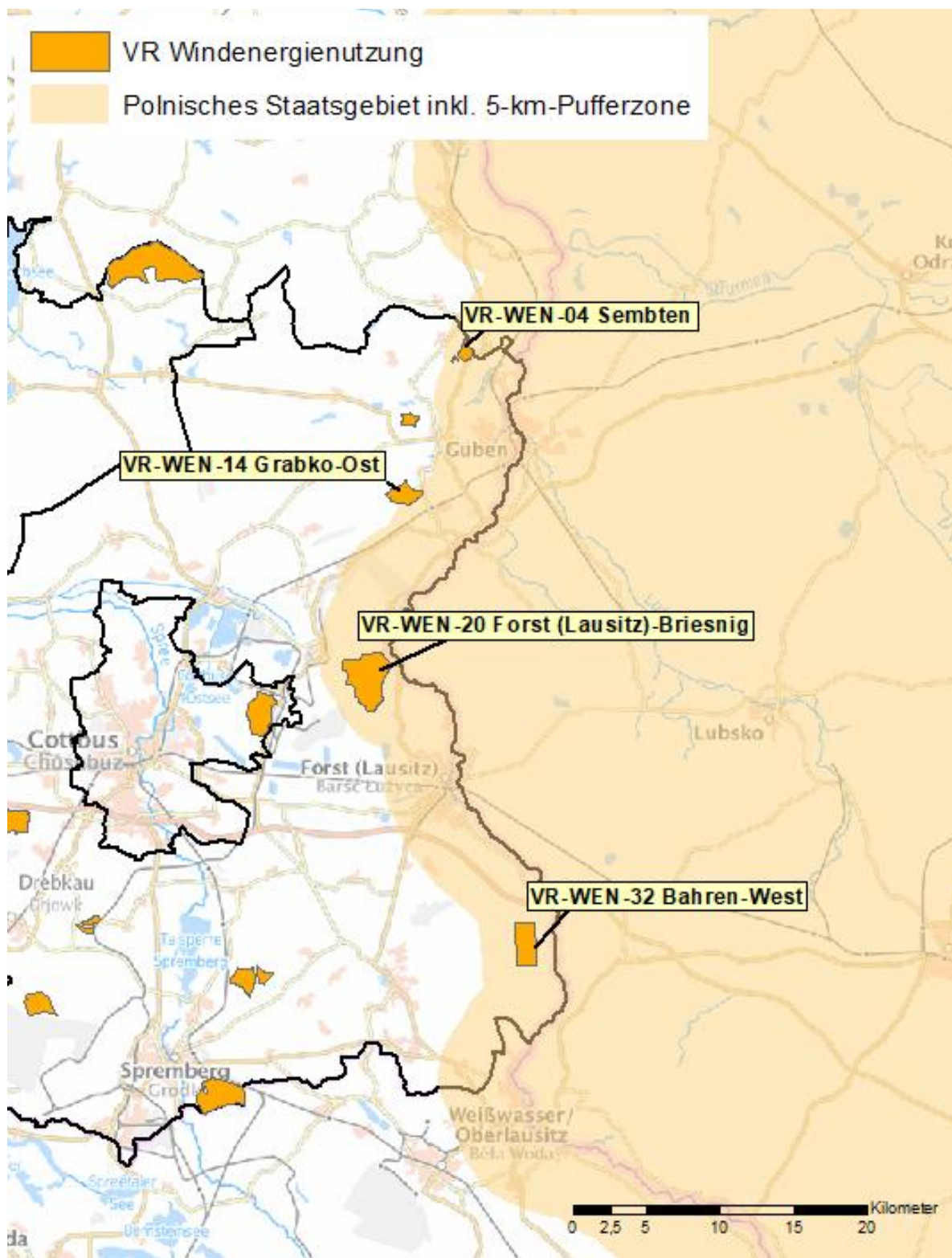
1.1 Rozmieszczenie obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej (OPWEW); identyfikacja oznaczeń granicznych

W pierwszym kroku zidentyfikowano ustalenia planu, które mogą potencjalnie wiązać się z istotnymi oddziaływaniami na środowisko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zakłada się tutaj, że w przypadku obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej (dalej: OPWEW) znajdujących się w odległości większej niż 5 km od granicy państwa, odpowiednie oddziaływania można wykluczyć od samego początku. W rezultacie spośród 45 planowanych VR w drugim projekcie **cztery obszary znajdują się w odległości nie większej niż 5 km** od polskiej granicy państwowej i mogą tym samym potencjalnie wiązać się z istotnymi oddziaływaniami na środowisko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (por. Tabela 17). OPWEW-39, ujęty jeszcze w pierwszym projekcie, został wykreślony bez zastąpienia. Ponadto OPWEW-14 został w południowej części zmniejszony względem pierwszego projektu, w wyniku czego minimalna odległość od terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zwiększyła się do 4200 m. Trzy z tych obszarów były już ujęte — w identycznej lub zbliżonej formie — w rzeczowym częściowym planie regionalnym „Wykorzystanie energii wiatrowej” z 2015 roku, co oznacza, że co najmniej w części mamy do czynienia z planowaniem o charakterze zabezpieczającym stan istniejący. Natomiast dawny, położony około 2,5 km od granicy obszar predysponowany w rejonie Groß Schacksdorf-Simmersdorf, ujęty w planie z 2015 r., nie jest już wyznaczany jako obszar dla energetyki wiatrowej. Obszary OPWEW istotne z punktu widzenia niniejszej analizy zestawiono dla przejrzystości w tabeli poniżej.

Tab. 1: Zestawienie ustaleń rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” położonych w odległości do 5 km od granicy państwowej z Rzeczpospolitą Polską

Numer	Nazwa	Minimalna odległość od terytorium RP	Typ obszaru
OPWEW-04	Sembten	3000 m	Zabudowane turbinami wiatrowymi
OPWEW-14	Grabko-Ost	4200 m	Przeprojektowanie
OPWEW-20	Forst (Lausitz)-Briesnig	500 m	Rozszerzenie obszaru istniejącego, z 5 istniejącymi elektrowniami wiatrowymi oraz 17 kolejnymi posiadającymi prawomocne pozwolenia.
OPWEW-32	Bahren West	1200 m	Obszar istniejący, z 9 elektrowniami wiatrowymi już objętymi prawomocnymi decyzjami o pozwoleniu.

Rys. 1: Przestrzenne rozmieszczenie planowanych OPWEW oraz ich położenie względem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

1.2 Ocena przygranicznych ustaleń pod kątem przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

Na podstawie, syntetycznie przedstawionych w rozdziale **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.** niniejszego raportu środowiskowego, znanych oddziaływań, jakie mogą powodować elektrownie wiatrowe, wraz z ich zasięgiem oddziaływania i progami istotności, w dalszej części – w podziale na poszczególne elementy środowiska – przeprowadzono ocenę, z uwzględnieniem odległości planowanego OPWEW od wrażliwych struktur na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz charakteru danego obszaru (nowe wyznaczenie, rozszerzenie lub zabezpieczenie stanu istniejącego), czy i w jakim zakresie należy oczekiwać przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko. Dla komponentów środowiska: powierzchnia, gleba, woda oraz klimat/powietrze, ze względu na brak bezpośrednich ingerencji i zajętości terenu oraz brak istotnych z punktu widzenia planowania pośrednich (wtórnych) ścieżek oddziaływania, wszelkie przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko mogą zostać wykluczone z góry, bez potrzeby dalszej analizy. W związku z tym nie przeprowadza się dla tych komponentów odrębnej, szczegółowej oceny.

Komponent środowiska: człowiek / zdrowie ludzi

Oprócz Europejskiej Karty Środowiska i Zdrowia z 1989 r. również niemiecka Ustawa Zasadnicza w art. 2 ust. 2 zdanie 1 gwarantuje „prawo do życia i nietykliwości cielesnej”. Ponadto liczne ustawy i rozporządzenia służą ochronie ludzi przed szkodliwymi dla zdrowia oddziaływaniami środowiska, takimi jak drgania, światło, hałas, emisje pyłów i substancji zanieczyszczających, a także ochronie przestrzeni rekreacyjnych. Kluczową rolę w systemie regulacyjnym odgrywa przy tym federalna ustawa o ochronie przed szkodliwymi oddziaływaniami na środowisko (BImSchG), w szczególności §50, wraz z towarzyszącymi jej rozporządzeniami wykonawczymi.

Komponent „człowiek” obejmuje następujące aspekty cząstkowe:

- – zdrowie i dobrostan ludzi,
- – funkcję mieszkaniową i otoczenia zamieszkania,
- – funkcję wypoczynkową i rekreacyjną.

Komponent „człowiek” jest zatem reprezentowany przede wszystkim przez obszary osadnicze, które – z wyjątkiem wielkopowierzchniowych terenów przemysłowych i usługowych – z perspektywy ponadlokalnej pełnią funkcje mieszkaniowe i otoczenia zamieszkania. Przestrzeń mieszkaniowa, jako podstawowe środowisko życia człowieka, ma kluczowe znaczenie dla realizacji celów środowiskowych związanych z tym komponentem. Poza obszarami zabudowy i pojedynczymi budynkami mieszkalnymi istotne znaczenie mają w szczególności tereny wykorzystywane do wypoczynku, przy czym w tym zakresie występują powiązania z komponentem „krajobraz”.

W celu ochrony funkcji mieszkaniowych przed nadmiernymi i niedopuszczalnymi, potencjalnie szkodliwymi dla zdrowia oddziaływaniami związanymi z wyznaczaniem OPWEW, już na etapie identyfikacji potencjalnie odpowiednich terenów pod wykorzystanie energii wiatrowej przyjęto ogólny minimalny odstęp 1000 m od obszarów mieszkaniowych w zwartej zabudowie, w obrębie którego nie wyznacza się OPWEW. Dla obszarów mieszkaniowych położonych poza zwartą zabudową uwzględniono ponadto strefę ochronną o szerokości 800 m. Obie strefy ochronne analizowano w ujęciu transgranicznym, tak że żadne z planowanych ustaleń nie narusza tych minimalnych odległości względem funkcji mieszkaniowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji można wykluczyć wystąpienie istotnych negatywnych oddziaływań na ludność w Rzeczypospolitej Polskiej.

Tab. 2: Zestawienie polskich miejscowości i budynków mieszkalnych położonych w otoczeniu ustaleń rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” wraz z ich minimalną odległością od tych ustaleń

Miejscowość	Minimalna odległość do planowanego obszaru priorytetowego	Najbliższy obszar priorytetowy	
		L.p.	Nazwa
Budoradz	3260 m	OPWEW-04	Sembten
Gubin	4600 m		
Drzeńsk Mały	6600 m		
Sekowice	5500 m	OPWEW-14	Grabko-Ost
Polanowice	5200 m		
Sadarzewice	4800 m		
Markosice	6000 m		
Strzegów	1800 m	OPWEW-20	Forst (Lausitz)-Briesnig
Zagroda na pld.-zach. od Strzegowa	1600 m		
Mielno	4600 m		
Janiszowice	5400 m		
Olszyna	2000 m	OPWEW-32	Bahren West
Bukowina	2200 m		
Siedlec	2400 m		

Jak wynika z tabeli 18, minimalna odległość planowanych w drugim projekcie OPWEW od zabudowy miejscowości położonej po stronie polskiej wynosi 1800 m w odniesieniu do miejscowości Strzegów. W związku z tym można z całą pewnością wykluczyć wystąpienie przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, które mogłyby negatywnie wpływać na dobrostan i zdrowie ludzi. Niemniej jednak dla miejscowości położonej w odległości poniżej 2 km od ustaleń planu – co dotyczy zwłaszcza jej zachodniego krańca – mogą wystąpić pewne uciążliwości wynikające z wyraźnej widoczności elektrowni wiatrowych oraz niewielkich, okresowo słyszalnych emisji hałasu. Dotyczy to – oprócz wskazanej wyżej miejscowości – również zagrody położonej na południowy zachód od Strzegowa, znajdującej się w odległości 1600 m od OPWEW-20 (obie lokalizacje zaznaczono w tabeli kolorem żółtym). Spodziewane oddziaływania w takich odległościach pozostają jednak, zgodnie z doświadczeniem, wyraźnie poniżej wartości orientacyjnych lub granicznych dla hałasu oraz migotania cienia.

Dla miejscowości Strzegów administracja polska w ramach procedury scopingowej wyraźnie oczekiwała uwzględnienia analizy możliwych oddziaływań skumulowanych. Północno-zachodni skraj Strzegowa znajduje się w minimalnej odległości 1,8 km od planowanego OPWEW-20, przy którego wschodniej granicy funkcjonuje już pięć elektrowni wiatrowych. Najbliższa elektrownia wiatrowa położona jest w odległości około 2800 m od Strzegowa. Ponadto w czerwcu 2023 r. zatwierdzono 17 kolejnych elektrowni wiatrowych, które są obecnie realizowane. Planowany OPWEW wykracza jedynie w północno-wschodniej części poza już zatwierdzony park wiatrowy, w związku z czym w odniesieniu do analizowanego planu można oczekiwać jedynie nieznacznych dodatkowych oddziaływań. Z punktu widzenia Strzegowa potencjalny park wiatrowy obejmie maksymalnie 60° widocznego horyzontu w kierunku zachodnim. Nawet w ujęciu skumulowanym oddziaływania poszczególnych instalacji nie prowadzą do nieakceptowalnego „otoczenia” ani „okrażenia” miejscowości. Również w powiązaniu z położoną na północ odkrywką węgla brunatnego Jänschwalde nie należy oczekiwać istotnej, negatywnej kumulacji oddziaływań środowiskowych. Wydobycie koncentruje się obecnie przede wszystkim w północnej części odkrywki, która z perspektywy Strzegowa znajduje się na kierunku północno-północno-zachodnim, w odległości co najmniej 4 km. Ze względu na odmienne położenie przestrzenne oraz dystans do czynnego wyrobiska wykluczona jest kumulatywna intensyfikacja potencjalnych negatywnych oddziaływań planowanego OPWEW. To samo dotyczy krajobrazu kulturowego otaczającego miejscowość. Jest to krajobraz półotwarty, w przeważającej mierze użytkowany rolniczo, typowy dla obszaru przygranicznego Polski, bez cech szczególnej rzadkości lub wynikającej z niej wyjątkowej wartości ochronnej. Widoczność elektrowni wiatrowych przy spojrzeniu na zachód jest wprawdzie w tym krajobrazie w dużej mierze prawdopodobna, jednak sama widoczność turbin nie stanowi jeszcze znaczącego naruszenia wartości krajobrazu kulturowego. Dodatkowo brzegi Nysy Łużyckiej są w większości

porośnięte lasami, co w wielu miejscach zapewnia skuteczne ekranowanie widokowe i działa łagodząco na odbiór krajobrazu.

Komponent środowiska: zwierzęta / rośliny / różnorodność biologiczna

Republika Federalna Niemiec, na mocy międzynarodowych porozumień, zobowiązała się do ochrony różnorodności gatunkowej i siedliskowej (osobników, populacji i gatunków fauny i flory oraz różnorodności biologicznej jako elementu zróżnicowania siedlisk) oraz – jako państwo członkowskie Unii Europejskiej – do wnoszenia wkładu w system ochrony Natura 2000. Zobowiązania te znajdują odzwierciedlenie w prawie krajowym i lądowym, w szczególności w ustawach o ochronie przyrody Federacji i kraju związkowego Brandenburgia, które stanowią istotne ramy dla planowania.

Szczególne znaczenie jako siedliska roślin i zwierząt mają ekosystemy naturalne, półnaturalne i ekstensywnie użytkowane, takie jak torfowiska, rzeki i lasy, a także elementy krajobrazu kulturowego – wrzosowiska, murawy napiaskowe, łąki wilgotne oraz zadrzewienia. Ponadto przedmiotem szczególnego zainteresowania w ramach oceny środowiskowej są siedliska gatunków zagrożonych, które jednocześnie wykazują szczególną wrażliwość na oddziaływania elektrowni wiatrowych.

W celu ochrony cennych siedlisk i zespołów przyrodniczych przed negatywnymi skutkami planowanych OPWEW już na etapie koncepcyjnym wykluczono z lokalizacji m.in. obszary Natura 2000, elementy ogólnokrajowej sieci terenów otwartych, rezerваты przyrody, chronione obszary leśne, biotopy chronione ustawowo oraz zbiorniki wód stojących. Dodatkowo znane stanowiska ptaków wrażliwych na oddziaływanie elektrowni wiatrowych, wraz z wymaganymi strefami buforowymi, a także nowe kryteria odległości ekologiczno-faunistycznych opracowane przez Ministerstwo Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu Brandenburgii, zostały uwzględnione jako kluczowe kryteria indywidualne przy wyznaczaniu OPWEW. Nowe kryteria odległości ekologiczno-faunistycznych stanowią jednolity punkt odniesienia dla brandenburskich organów ochrony środowiska przy ocenie oddziaływania na gatunki wrażliwe na energetykę wiatrową i obejmują m.in. wymagane dystanse do miejsc rozrodu i odpoczynku, kolonii lęgowych, obszarów koncentracji gatunków według programu ochrony przyrody Brandenburgii oraz do ważnych zbiorników wykorzystywanych przez ptaki lęgowe i migrujące.

Dla istotnych ustaleń planistycznych w strefie 5 km w sąsiedztwie granicy z Rzeczpospolitą Polską – z uwzględnieniem wymaganych odległości – nie stwierdzono występowania kolizji z planistycznie istotnymi stanowiskami ptaków po stronie polskiej, zgodnie z dostępnymi danymi i informacjami przekazanymi przez administrację polską w procedurze scopingowej. Nie należy zatem oczekiwać znaczących negatywnych oddziaływań środowiskowych.

W odniesieniu do nietoperzy, które również w części gatunków wykazują wrażliwość na energetykę wiatrową, stosowane są obecnie specjalne algorytmy wyłączania turbin, oparte na monitoringu aktywności tych zwierząt. W przypadku podwyższonej aktywności lub zwiększonego ryzyka kolizji – przy uwzględnieniu temperatury i prędkości wiatru – prowadzą one do czasowego wyłączania elektrowni. Ponieważ dotyczy to głównie ciepłych, bezwietrznych wieczorów letnich, zastosowanie tych algorytmów nie powoduje istotnych strat produkcyjnych, które mogłyby podważać przydatność lokalizacji dla energetyki wiatrowej. Można zatem z dużą dozą pewności przyjąć, że ewentualne konflikty z wrażliwymi gatunkami nietoperzy będą w postępowaniach administracyjnych skutecznie eliminowane za pomocą środków technicznych, również w odniesieniu do osobników występujących po stronie polskiej, które żerują po stronie niemieckiej. Poglębiona analiza nie jest w tym zakresie konieczna.

Komponent środowiska: krajobraz

Ze względu na swoją skalę i dominację pionową elektrownie wiatrowe stanowią czynnik zakłócający krajobraz i mogą wywoływać negatywne odczucia estetyczne. Przyjmuje się, że w przypadku obiektów o znaczeniu przestrzennym istotne negatywne oddziaływania krajobrazowe występują co najmniej w promieniu 15-krotności ich wysokości całkowitej, co w niniejszym przypadku odpowiada promieniowi około 3,75 km wokół planowanych OPWEW. Należy przy tym mieć na uwadze, że tego rodzaju oddziaływania – jak wskazano na wstępie – występują w każdej przestrzeni krajobrazowej i w każdej scenarii, a zatem same w sobie nie mogą automatycznie wykluczać

ani planowania OPWEW, ani lokalizacji elektrowni wiatrowych na takich obszarach. Decydujące znaczenie mają natomiast swoistość, rzadkość oraz wrażliwość danego krajobrazu na tego rodzaju użytkowanie. W szczególności należy unikać ustaleń planistycznych, które po raz pierwszy obejmowałyby szczególnie reprezentatywne i wysokowartościowe krajobrazy podlegające ochronie. Z punktu widzenia dobra chronionego, jakim jest krajobraz, do wyznaczania obszarów szczególnie nadają się natomiast te jednostki krajobrazowe, w których elektrownie wiatrowe już występują i są widoczne (tzw. wcześniejsze przekształcenie), a także krajobrazy o niewielkiej indywidualności, występujące często i na rozległych obszarach.

Na tej podstawie, przy uwzględnieniu zasięgu 3,75 km, można stwierdzić, że planowane OPWEW-04, -20 i -32 mogą zasadniczo oddziaływać na krajobrazy położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

OPWEW-04

W obrębie planowanego OPWEW znajdują się już liczne działające turbiny wiatrowe. Krajobraz w pobliżu obszaru priorytetowego jest już dotknięty istniejącymi turbinami, więc nie można zidentyfikować żadnych istotnych dodatkowych negatywnych oddziaływań środowiskowych na terytorium Polski w wyniku wyznaczenia planu wyłącznie zabezpieczającego status.

OPWEW-20

W granicach planowanego OPWEW znajduje się pięć eksploatowanych elektrowni wiatrowych. Kolejne 17 turbin wiatrowych zostało zatwierdzonych w czerwcu 2023 roku. Krajobraz w pobliżu obszaru priorytetowego jest już dotknięty przez istniejące turbiny wiatrowe i będzie jeszcze bardziej dotknięty przez 17 dodatkowych turbin wiatrowych, które wkrótce zostaną wzniesione. Chociaż plan pozwala na rozbudowę istniejącej farmy wiatrowej w kierunku północno-wschodnim, północno-zachodnim i południowym, nie należy spodziewać się znaczącego dodatkowego negatywnego wpływu na środowisko ze strony potencjalnie dodatkowych turbin wiatrowych, ponieważ liczne turbiny wiatrowe będą już widoczne w krajobrazie. Co więcej, po polskiej stronie nie jest to obszar krajobrazu, który wcześniej był niezakłócony i który zasługuje na szczególną ochronę.

OPWEW-32

Planowany OPWEW nie jest dotychczas zabudowany elektrowniami wiatrowymi, choć dla dziewięciu elektrowni wiatrowych obowiązują pozwolenia wydane w 2020 r. Obszar ten znajduje się na terenie rozległego lasu i około 1200 m od granicy państwa. Po polskiej stronie znajduje się nizina Nysy Łużyckiej o szerokości od 500 m do 1000 m, która jest głównie wykorzystywana rolniczo i ma bogatą strukturę. W tym przypadku turbiny wiatrowe widoczne na zachodzie mogą częściowo zakłócać krajobraz, więc nie można wykluczyć znaczącego negatywnego wpływu na środowisko o niskiej intensywności. Należy wziąć pod uwagę, że ten obszar krajobrazowy, zwłaszcza w jego północnej części, jest już zanieczyszczony przez autostradę nr 18 oraz dużą stację benzynową i obszar usługowy. Co więcej, obiekty nie będą w ogóle widoczne z gęstych lasów przylegających do rzeki Nysy Łużyckiej od wschodu. Poważne i niedopuszczalne znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko można zatem ogólnie wykluczyć.

Komponent środowiska: dziedzictwo kulturowe

Dziedzictwo kulturowe, w tym cenne architektonicznie budynki i skarby archeologiczne, podlega szczególnej ochronie w celu zachowania dziedzictwa minionych czasów. Ochrona ustawowa może obejmować – poza pojedynczym obiektem lub zespołem – również elementy krajobrazu, które tworzą z tym komponentem środowiska funkcjonalną całość. Co więcej, całe krajobrazy mogą zasługiwać na ochronę ze względu na historyczną ciągłość użytkowania gruntów. Takie krajobrazy mają szczególne znaczenie dla oceny oddziaływania na środowisko. Zabytki architektoniczne i archeologiczne w obrębie miejscowości są jednak mało istotne dla oceny oddziaływania na środowisko w kontekście planu regionalnego, ponieważ są one zwykle utrzymywane w wystarczającej odległości przez odległości osadnicze i są osłonięte przed potencjalnymi elektrowniami wiatrowymi przez otaczające budynki (zaciemnienie).

Historyczne krajobrazy kulturowe, w których nadal widoczne są tradycyjne formy użytkowania gruntów, nie graniczą po stronie polskiej z planowanymi OPWEW w pobliżu granicy. W obrębie 5-kilometrowego korytarza znajduje się jedynie park krajobrazowy „Fürst-Pückler-Park” Bad Muskau, który rozciąga się również na terytorium Polski w rejonie wsi Łęknica. W związku z wyłączeniem OPWEW-39 obszar ten znajduje się obecnie w odległości co najmniej 8 km od najbliższego ustalenia (OPWEW-32). Oprócz odległości, interweniujące rozległe obszary leśne, a także liczne zagajniki również powodują skuteczne zaciemnienie wizualne w parku krajobrazowym. Nie należy zatem oczekiwać pogorszenia stanu „Fürst-Pückler-Park”, ani po stronie niemieckiej, ani polskiej.

Skutki kumulacyjne

Nadrzędne, subregionalne kumulacje mogą wynikać z interakcji kilku blisko sąsiadujących specyfikacji. W takich przypadkach należy przewidzieć, że ogólna intensywność oddziaływań na środowisko będzie wyższa, niż miałyby to miejsce w przypadku ograniczenia indywidualnych ocen specyfikacji. Takie skumulowane skutki są wywoływane przez specyfikacje, których przestrzennie powiązane skutki środowiskowe mogą częściowo nakładać się na siebie ze względu na ich położenie względem siebie i zgodne ścieżki oddziaływania. Istotnymi czynnikami oddziaływania w odniesieniu do elektrowni wiatrowych są zatem w szczególności efekty wizualne, efekty fragmentacji i emisje hałasu jako efekty o stosunkowo dużej skali. Częściowa kumulacja przestrzenna występuje zatem na przykład wtedy, gdy duże obszary oddziaływania turbin wiatrowych z różnych, przestrzennie oddzielonych farm wiatrowych nakładają się na siebie i mają wspólny wpływ na krajobraz.

W odniesieniu do OPWEW zlokalizowanych w strefie przygranicznej tego rodzaju efekty kumulacyjne można z całą pewnością wykluczyć w przypadku OPWEW-04, -14, -20 oraz -32, które są od siebie oddalone o wyraźnie ponad 5 km.

Nie należy zatem oczekiwać skumulowanych negatywnych oddziaływań, które spowodują trwałą zmianę w funkcjonowaniu równowagi przyrodniczej i krajobrazowej regionu, a w szczególności sąsiednich obszarów Polski.

1.3 Ocena potencjalnie istotnych oddziaływań na środowisko dla obszarów szczególnie wrażliwych

Przez wyznaczenie obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej w rzeczowym regionalnym planie częściowym „Wykorzystanie energii wiatrowej” można osiągnąć spory negatywny wpływ na obszary wzajemnie powiązanej europejskiej sieci ekologicznej „Natura 2000”. To samo dotyczy innych wartych ochrony obszarów na terytorium Polski. W toku planowania OPWEW, poza samym wyznaczonym obszarem, o maksymalnym zasięgu takich potencjalnie negatywnych oddziaływań elektrowni wiatrowych na obszary Natura 2000 oraz inne obszary chronione decydują oddziaływania zakłócające wynikające z efektu kulisowego krajobrazu oraz emisji hałasu, a także oddziaływania kolizyjne i barierowe oraz wpływ na wody podziemne (lej depresyjny). Dla obszarów chronionych położonych w korytarzu o szerokości 5 km po stronie polskiej, a także dla poszczególnych obszarów chronionych położonych dalej, które zostały zgłoszone przez polską administrację w trakcie procedury ustalania zakresu, w dalszej części przeprowadzana jest odpowiednia indywidualna ocena, czy specyfikacje planu, które mają zostać tutaj ocenione, mogą mieć niekorzystny wpływ na cele ochrony.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOOS) „Brożek” (PLH080051)

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) (PLH080051) znajduje się w odległości około 4300 m od OPWEW-32 Bahren-West, w obszarze równiny Nysy, na południowy wschód od Forst (Lausitz). Wszystkie pozostałe miejscowości objęte planem znajdują się w jeszcze większej odległości od obszaru chronionego. Cele ochrony obejmują różne typy siedlisk wydym, zbiorników wodnych, wilgotnych wrzosowisk i torfowisk, a także gatunki z załącznika II – kumaka nizinnego i wydrę. Ani typy siedlisk, ani chronione gatunki zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej nie są wrażliwe na pośrednie oddziaływanie turbin wiatrowych w danej odległości. W związku z tym, zgodnie z obecnym stanem wiedzy, można bezpiecznie wykluczyć znaczące pogorszenie celów ochrony i zachowania obszaru SOO Brożek.

– obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) „Jeziora Brodzkie” (PLH080052)

– obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) „Jeziora Brodzkie” (PLH080052) znajduje się w odległości ok. 7 km od OPWEW-20 Forst (Lausitz)-Briesnig. Wszystkie pozostałe miejscowości objęte planem znajdują się w jeszcze większej odległości od obszaru chronionego. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) służy ochronie kompleksu obejmującego jeziora, lasy oraz siedliska użytków zielonych. Zgodnie z załącznikami nr 3 i 4 do rozporządzenia w sprawie ochrony obszaru z dnia 13 kwietnia 2022 roku, cele ochrony i zachowania Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOO) obejmują typy siedlisk przyrodniczych związane z wodami, lasami oraz użytkami zielonymi (typy siedlisk przyrodniczych: 3130, 3150, 6410, 6430, 6510, 9110, 9170, 9190, 91E0, 91F0), a także kozioroga dębosza (chrząszcz z rodziny biegaczowatych). Gatunki z załącznika II, kumak nizinny i wydra, które były nadal wymieniane w standardowym arkuszu danych, w międzyczasie nie zostały już znalezione w obszarze i dlatego nie zostały uwzględnione w celach ochrony i zachowania rozporządzenia. Biorąc pod uwagę minimalną odległość 7 km, można bezpiecznie wykluczyć wszelkie negatywne skutki planowania zarówno dla chronionego LKP, jak i czapli długonogowej.

Oprócz celów ochrony i zachowania, uznanych za kluczowe, zgodnie ze standardowym formularzem danych na obszarze SOO występuje również wiele gatunków ptaków. Są to: zimorodek, kumak nizinny, bąk, bocian biały i czarny, błotniak stawowy, łabędź krzykliwy, dzięcioł czarny, czapla nadobna, bielik, gąsiorek, kania ruda oraz rybołów. Oddziaływanie na te gatunki mogłoby pośrednio lub pośrednio skutkować istotnym naruszeniem celów ochrony i zachowania, o ile charakterystyczne gatunki jednego lub kilku spośród wyżej wymienionych, będących przedmiotem ochrony typów siedlisk przyrodniczych, zostałyby dotknięte w stopniu zagrażającym stabilności ich populacji. Jednakże, zgodnie z odpowiednim orzecznictwem, dotyczy to zwykle tylko bezpośredniego pogorszenia stanu siedlisk tych charakterystycznych gatunków w obrębie typów siedlisk chronionych w danym obszarze, co można również rozumieć jedynie jako stopniowe pogorszenie stanu typów siedlisk, których to dotyczy. Taki bezpośredni negatywny wpływ na gatunki w obszarze chronionym można bezpiecznie wykluczyć ze względu na odległość 7 km.

W związku z powyższym nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na cele ochrony i zachowania Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) „Uroczyska Borów Zasięckich” (PLH080060)

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) „Uroczyska Borów Zasięckich” PLH080060, położony na południowy wschód od miejscowości Zasięki, znajduje się w odległości ok. 6200 m od planowanego OPWEW-32 Bahren-West. Wszystkie pozostałe miejscowości objęte planem znajdują się w jeszcze większej odległości od obszaru chronionego.

SOO służy ochronie rozległej mozaiki siedlisk, obejmującej lasy iglaste oraz siedliska wilgotne, poprzecinane gęstą siecią cieków i zbiorników wodnych. Liczne ekosystemy mokradel i torfowisk są rozproszone po całym obszarze. Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 28 kwietnia 2022 roku, jako cele ochrony i zachowania w Specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk (SOO) wyznaczono typy siedlisk przyrodniczych związane z wydmiami śródlądowymi, wodami, wrzosowiskami, murawami kserotermicznymi, obszarami wilgotnymi, torfowiskami oraz lasami (typy siedlisk przyrodniczych: 2330, 3130, 3150, 3160, 3260, 4030, 6230, 6410, 6430, 6510, 7110, 7140, 7150, 7210, 7230, 9170, 9190, 91D0, 91E0, 91F0), a także gatunki z załącznika II dyrektywy siedliskowej: kozioroga dębosza, kumaka nizinnego, poczwarówkę jajowatą, poczwarówkę zwężoną oraz wydrę.

Inne gatunki z załącznika i Dyrektywy Siedliskowej wymienione w standardowym arkuszu danych to wilk, bóbr, zalotka większa i traszka grzebieniasta. Występują one jednak bardzo rzadko i są sklasyfikowane jako „nieistotne”, dlatego nie zostały uwzględnione w celach ochrony i zachowania, a zatem nie są istotne dla oceny w odniesieniu do ochrony obszaru.

Zarówno w odniesieniu do chronionych typów siedlisk przyrodniczych, jak i do gatunków z załącznika II dyrektywy siedliskowej, niewrażliwych na pośrednie oddziaływania elektrowni wiatrowych, takich jak: kozioróg dębosz, kumak

nizinny, poczwarówka jajowata, poczwarówka zwężona oraz wydra, ze względu na minimalną odległość przekraczającą 6 km wszelkie negatywne oddziaływania wynikające z planowania można z całą pewnością wykluczyć. W związku z powyższym nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na cele ochrony i zachowania Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Obszar FFH) „Wilki nad Nysą” (PLH080044)

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) „Wilki nad Nysą” (PLH080044), który obejmuje ponad 12 000 ha, rozciąga się na południowy wschód od wsi Łęknica. Najbliższym ustaleniem planistycznym jest OPWEW-32 Bahren-West, zlokalizowany w odległości ok. 14,5 km. Wszystkie pozostałe miejscowości objęte planem znajdują się w jeszcze większej odległości od obszaru chronionego.

Obszar Natura 2000 „Wilki nad Nysą” położony jest na prawym brzegu Nysy Łużyckiej w tarasowej części Pradoliny Wrocławsko-Magdeburskiej. Charakteryzuje się rozległymi lasami iglastymi oraz licznymi większymi i mniejszymi ciekami wodnymi, a także pozostałościami lasów bagiennych i torfowisk. Obszar chroniony ma szczególne znaczenie dla ochrony populacji wilka, a także ochrony i zachowania lasów dębowo-grabowych, acidofilnych lasów dębowych i suchych wrzosowisk.

Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 18 listopada 2021 r. jako cele ochrony i zachowania na obszarze SOO wyznaczono typy siedlisk przyrodniczych 4030 (wrzosowiska), 9170, 9190, 91E0 oraz 91T0 (wszystkie – siedliska leśne), a także gatunki z załącznika II: wilk, nocek duży oraz mopek.

Zarówno w odniesieniu do chronionych typów siedlisk przyrodniczych, jak i do chronionych gatunków z załącznika II dyrektywy siedliskowej, ze względu na gatunkową wrażliwość oraz minimalną odległość przekraczającą 14 km, można z całą pewnością wykluczyć wszelkie oddziaływania wynikające z planowania. Turbiny wiatrowe i ich eksploatacja nie stanowią zagrożenia ani bariery dla wilka. W szczególności, czasami długodystansowe migracje zwierząt nie są zakłócane lub w inny sposób zakłócane przez takie instalacje. Możliwe oddziaływania spowodowane budową obiektów można również bezpiecznie wykluczyć ze względu na odległość co najmniej 14 km. To samo dotyczy chronionych gatunków nietoperzy. Ani nocek duży, ani mopek nie należą do gatunków nietoperzy, w przypadku których udowodniono ryzyko kolizji, więc nie należy spodziewać się znaczących oddziaływań związanych z ryzykiem śmiertelności podczas lotów łowieckich lub zagrożeniem dla relacji wymiany. Ponadto, ze względu na znaczną odległość, bezpośrednie negatywne oddziaływania na siedliska przyrodnicze w obrębie SOO można jednoznacznie wykluczyć. W związku z powyższym nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na cele ochrony i zachowania Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) „Łęgi nad Nysą Łużycką” (PLH080038)

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) „Łęgi nad Nysą Łużycką” (PLH080038) obejmuje część doliny Nysy Łużyckiej z niewielkopowierzchniowymi, bardzo dobrze zachowanymi fragmentami lasów łęgowych. Obszar chroniony jest zdominowany przez lasy, które stanowią 70% całkowitej powierzchni. Najbliższym ustaleniem planistycznym jest OPWEW-32 Bahren-West, położony w odległości nieco poniżej 12 km. Wszystkie pozostałe miejscowości objęte planem znajdują się w jeszcze większej odległości od obszaru chronionego.

Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 17 sierpnia 2021 r. jako cele ochrony i zachowania na obszarze SOO wyznaczono typy siedlisk przyrodniczych 3150 (zbiorniki wodne), 6430 (użytki zielone), 9170, 91E0 oraz 91F0 (wszystkie – siedliska leśne), a także gatunki z załącznika II: rdestnica pływająca (roślina), kielb białopłetwy oraz zalotka zielona. Ponadto w standardowym arkuszu danych wymieniono jedno wystąpienie nietoperza uszatego, któremu jednak przypisano stan ochrony „D” i odpowiednio sklasyfikowano jako nieistotny.

Zarówno w odniesieniu do chronionych typów siedlisk przyrodniczych, jak i do gatunków z załącznika II, niewrażliwych na pośrednie oddziaływania elektrowni wiatrowych, ze względu na minimalną odległość przekraczającą 11 km wszelkie negatywne oddziaływania wynikające z planowania można z całą pewnością wykluczyć. W związku z powyższym nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na cele ochrony i zachowania Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (SOO) „Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie” (PLH 80008)

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie” (PLH 80008) położony jest w centralnej części Pojezierza Lubuskiego, już ponad 35 km od granicy państwa. Najbliższym ustaleniem planistycznym jest OPWEW-04 Sembten, oddalony od obszaru chronionego o ponad 50 km. Uwzględnienie tego obszaru w ramach oceny transgranicznych oddziaływań na środowisko następuje zatem wyłącznie na wniosek administracji polskiej, zgodnie z procedurą scopingu, ponieważ w normalnych warunkach istotne oddziaływania planowanych OPWEW na takiej odległości są z góry wykluczone.

Obszar chroniony jest zdominowany przez lasy, które stanowią 85% całkowitej powierzchni. Jego wartość ochronna wynika z występowania rozległych, niemal naturalnych lasów bukowych i kwaśnych dąbrów, a także licznych siedlisk bagiennych. Ponadto różne siedliska wodne sprawiają, że obszar ten jest godny ochrony.

Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 16 marca 2017 r. wstępnie zdefiniowano łącznie 12 typów siedlisk jako cele ochrony i zachowania. Są to następujące typy siedlisk przyrodniczych: 3140, 3150, 3160 (wszystkie – siedliska wodne), 6430, 6510 (użytki zielone), 7110, 7140 (torfowiska), 9110, 9130, 9190, 91D0 oraz 91E0 (wszystkie – siedliska leśne). Ponadto do celów ochrony i zachowania włączono gatunki wymienione w załączniku II: goryczuszka, traszka grzebieniasta i żwirowiec. Standardowy arkusz danych wymienia również występowanie innych gatunków płazów, motyli, ryb i ssaków, a także nocka dużego. Wszystkie one zostały jednak przypisane do stanu ochrony „D”, a zatem ocenione jako nieistotne wystąpienia, które w związku z tym nie zostały uwzględnione w celach ochrony i zachowania.

Biorąc pod uwagę podaną odległość wynoszącą co najmniej 50 km oraz wyżej wymienione cele ochrony i zachowania, które i tak są w dużej mierze niewrażliwe na pośrednie skutki turbin wiatrowych, można bezpiecznie wykluczyć wszelkie negatywne skutki.

Co więcej, ani z rozporządzenia w sprawie obszarów chronionych, ani ze standardowego arkusza danych nie wynika żadne szczególne znaczenie dla ochrony nietoperzy, jak wskazano w procedurze ustalania zakresu. Co więcej, nocek duży, który występuje przynajmniej w niewielkiej liczbie na obszarze chronionym, nie jest gatunkiem nietoperza zagrożonym kolizją.

Europejski obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Bory Dolnośląskie” (PLB020005),

Europejski obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Bory Dolnośląskie” (PLB020005) o wyjątkowo dużej powierzchni przekraczającej 170 000 ha, położony na południowy wschód od miejscowości Łęknica, znajduje się w odległości co najmniej 12,5 km od najbliższego ustalenia planistycznego OPWEW-32 Bahren-West. Wszystkie pozostałe miejscowości objęte planem znajdują się w jeszcze większej odległości od obszaru chronionego.

Ostoja ptaków obejmuje Bory Dolnośląskie, jeden z największych kompleksów leśnych w Polsce. Większość rozległych lasów znajduje się w dorzeczu Odry, a przepływają przez nie główne rzeki Bóbr i Nysa Łużycka oraz różne dopływy. Na obszarze chronionym dominują rzadkie, piaszczyste bory sosnowe. W żyznych częściach występują również lasy mieszane i fragmenty lasów liściastych. Na nizinach występują również pozostałości łęgów olszowo-jesionowych. Zgodnie ze składem biotopu, obszar chroniony służy przede wszystkim ochronie gatunków ptaków leśnych. Łącznie w obszarze występuje 19 gatunków ptaków lęgowych wymienionych w Załączniku i Dyrektywy Ptasiej, z których 9 jest sklasyfikowanych jako zagrożone według Polskiej Czerwonej Księgi. Ostoja jest szczególnie ważna dla bielika, cietrzewia i głuszca. Dla tych gatunków lasy rezerwatu stanowią najważniejszą ostoję w południowo-zachodniej części Polski. Ponadto rezerwat jest domem dla jednej z największych populacji sówecki Tengmalm i puszczyka mszarnego w Polsce. Poniższa tabela przedstawia przegląd chronionych gatunków ptaków zgodnie ze standardowym arkuszem danych, przy czym gatunki uważane za wrażliwe na energię wiatrową są wyróżnione pogrubioną czcionką, a ocena możliwych szkód jest dokonywana bezpośrednio.

Tab. 3: Przegląd gatunków ptaków z Załącznika i występujących na terenie Europejskiego Rezerwatu Ptaków „Bory Dolnośląskie” oraz ocena potencjalnych negatywnych oddziaływań wynikających z sąsiadujących przepisów planistycznych

Nazwa gatunku	Maksymalny zasięg oddziaływań elektrowni wiatrowych	Odległość do najbliższego ustalenia planistycznego	Ocena
Bąk	500 m (zakłócenie)	co najmniej 12500 m	Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Bocian czarny	2000 m (zakłócenie)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Bocian biały	2000 m (kolizja)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Kania czarna	2500 m (kolizja)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Kania ruda	2500 m (kolizja)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Bielik	5000 m (kolizja)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Błotniak stawowy	2500 m (kolizja)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Głuszec	~500 m (zakłócenie)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Kropiatka	-		Niewrażliwe
Żuraw	500 m (zakłócenie)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Derkacz	300 m (zakłócenie)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Puchacz	2500 m (kolizja)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Sóweczka zwyczajna	-		Niewrażliwe
Włochatka zwyczajna	-		Niewrażliwe
Mucholówka mała	-		Niewrażliwe
Cietrzew	~500 m (zakłócenie)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem

Jak wynika z tabeli, biorąc pod uwagę minimalną odległość między specyfikacjami planu a ostoją ptaków, nie można założyć pogorszenia stanu żadnego z gatunków chronionych. Dotyczy to również potencjalnych oddziaływań pośrednich wynikających z ingerencji w podstawowe relacje wymiany między obszarem chronionym a otaczającymi go obszarami Natura 2000. Specyfikacje planu nie są tutaj rozmieszczone w formacji przypominającej słupek między znanymi lub, biorąc pod uwagę struktury biotopów, teoretycznie możliwymi głównymi trasami lotów. Nie należy zatem oczekiwać znaczącego osłabienia obszaru chronionego i jego celów ochrony.

Europejski obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Dolina Środkowej Odry” (PLB080004)

Obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Środkowej Odry” (PLB080004) obejmuje część doliny Odry od Nowej Soli do ujścia Nysy Łużyckiej. Najbliższym ustaleniem planistycznym jest OPWEW-04 Sembten, zlokalizowany w odległości 8,9 km na południowy zachód od obszaru chronionego. Wszystkie pozostałe miejscowości objęte planem znajdują się w jeszcze większej odległości od obszaru chronionego.

Przebieg rzeki Odry i jej hydrodynamika mają decydujący wpływ na obszar chroniony. Podczas wylewów Odry duża część obszaru jest nadal zalewana. Ponadto występują tu liczne starorzecza, duże kompleksy podmokłych łąk i zarośli oraz lasy łęgowe. Zgodnie ze składem biotopu, obszar chroniony służy przede wszystkim ochronie gatunków ptaków siedlisk podmokłych i obszarów trawiastych. Łącznie na analizowanym obszarze stwierdzono występowanie 18 gatunków ptaków łęgowych wymienionych w załączniku I dyrektywy ptasiej, z czego 2 gatunki zostały zaklasyfikowane jako zagrożone zgodnie z polską Czerwoną Listą. Obszar chroniony ma również szczególne znaczenie dla kani rudej i kani czarnej, z których każda stanowi co najmniej 1% krajowej populacji łęgowej na tym obszarze.

Poniższa tabela przedstawia przegląd chronionych gatunków ptaków zgodnie ze standardowym arkuszem danych, przy czym gatunki uważane za wrażliwe na energię wiatrową są wyróżnione pogrubioną czcionką, a ocena możliwych szkód jest dokonywana bezpośrednio.

Tab. 4: Przegląd gatunków ptaków z Załącznika i występujących w obszarze specjalnej ochrony ptaków „Dolina Środkowa Odry” oraz ocena potencjalnych negatywnych skutków wynikających z sąsiadujących planów zabudowy

Nazwa gatunku	Maksymalny zasięg oddziaływań elektrowni wiatrowych	Odległość do najbliższego ustalenia planistycznego	Ocena
Zimorodek zwyczajny	-	8900 m	Niewrażliwe
Bocian czarny	2000 m (zakłócenie)		Potencjalne siedliska łęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Bocian biały	2000 m (kolizja)		Potencjalne siedliska łęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Kania czarna	2500 m (kolizja)		Potencjalne siedliska łęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Kania ruda	2500 m (kolizja)		Potencjalne siedliska łęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Bielik	5000 m (kolizja)		Potencjalne siedliska łęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Błotniak stawowy	2500 m (kolizja)		Potencjalne siedliska łęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO

			znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Błotniak łąkowy	2500 m (kolizja)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Błotniak zbożowy	2500 m (kolizja)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Żuraw	500 m (zakłócenie)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Derkacz	300 m (zakłócenie)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Ortolan	-		Niewrażliwe
Trzmiełojad	2000 m (kolizja)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Lelek kozodój	500 m (zakłócenie)		Potencjalne siedliska lęgowe i występowania gatunku na obszarze OSO znajdują się znacznie poza maksymalnym efektywnym zasięgiem
Dzięciol czarny	-		Niewrażliwe
Jarzębatka			Niewrażliwe
Gąsiorek			Niewrażliwe
Świergotek polny			Niewrażliwe

Jak wynika z tabeli, biorąc pod uwagę minimalną odległość między specyfikacjami planu a ostoją ptaków, nie można założyć pogorszenia stanu żadnego z gatunków chronionych. Dotyczy to również potencjalnych oddziaływań pośrednich wynikających z ingerencji w podstawowe relacje wymiany między obszarem chronionym a otaczającymi go obszarami Natura 2000. Specyfikacje planu nie są tutaj rozmieszczone w formacji przypominającej słupek między znanymi lub, biorąc pod uwagę struktury biotopów, teoretycznie możliwymi głównymi trasami lotów. W szczególności nie wyznacza się obszarów w obrębie nizinnego odcinka Odry, który funkcjonuje jako główny szlak migracyjny ptaków. Nie należy zatem oczekiwać znaczącego osłabienia obszaru chronionego i jego celów ochrony.

Rezerwat przyrody „Gubińskie Mokradła”,

Rezerwat przyrody o powierzchni nieco poniżej 100 ha zlokalizowany jest na terenie dawnego lotniska oraz poligonu wojskowego Gubin, w minimalnej odległości ok. 4300 m od najbliższego ustalenia planistycznego, tj. OPWEW-04 Sembten. Obszar ten otoczony jest obszarem chronionego krajobrazu o tej samej nazwie, położonym w odległości ok. 3 km od OPWEW. Rezerwat przyrody stanowi kompleks terenów bagiennych, na którym stwierdzono występowanie 116 gatunków ptaków wodnych i błotnych. Gatunki wrażliwe na energię wiatrową obejmują lęgowe lub gniazdujące w pobliżu bieliki, bąki, błotniaki stawowe, bociany białe i czarne, derkacze, kanie rude i czarne oraz żurawie. Spośród wymienionych gatunków, przy odległości 4300 m od planowanego OPWEW, jedynie bielik może być potencjalnie narażony na oddziaływania. Pod tym względem OPWEW znajduje się w rozszerzonym obszarze oceny gatunku (5000 m). W rozszerzonym obszarze oceny gatunek jest znacząco dotknięty tylko wtedy, gdy prawdopodobieństwo obecności tych osobników w obszarze omiatanym przez wirnik potencjalnej turbiny wiatrowej jest znacznie zmniejszone ze względu na specyficzny dla gatunku charakter turbiny wiatrowej. Taka sytuacja miałaby miejsce w przypadku jesiotra jeziorowego. Mogłoby to mieć miejsce wyłącznie wówczas, gdyby OPWEW był zlokalizowany w obrębie siedliska żerowiskowego bielika

lub na trasie pomiędzy miejscem lęgowym a istotnym siedliskiem żerowiskowym. W tym przypadku tak nie jest. OPWEW-04 położony jest jednak w obrębie kompleksu leśno-otwartego, który nie stanowi odpowiedniego siedliska żerowiskowego dla bielika. Ponadto obszar ten został już zabudowany turbinami wiatrowymi, które oczywiście nie mają wpływu na obszar ochrony przyrody. W ramach procedur licencyjnych kontroli emisji dla już wzniesionych turbin wiatrowych nie stwierdzono znaczącego wpływu na chronione i wrażliwe na zakłócenia gatunki ptaków. W rezultacie, ze względu na odległość pomiędzy obszarem chronionym a OPWEW oraz lokalizację przypuszczalnych siedlisk żerowiskowych, nie należy oczekiwać wystąpienia istotnych negatywnych oddziaływań na bielika ani na inne gatunki ptaków wrażliwe na oddziaływania elektrowni wiatrowych. W związku z tym nie można przewidzieć znaczącego pogorszenia celów ochrony, siedlisk i gatunków.

Rezerwat przyrody „Uroczysko Węglińskie”

Rezerwat przyrody „Uroczysko Węglińskie” o powierzchni 6,82 ha położony jest na granicy powiatów Krosno i Żary, w przeważającej części na terenie gminy Gubin, na północ od miasta Forst (Lausitz), w odległości większej niż 7 km od najbliższego OPWEW-20 Forst (Lausitz)-Briesnig. Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 26.03.2012 r. głównym celem rezerwatu przyrody jest zachowanie prawie naturalnego starego drzewostanu z licznymi starymi dębami. Planowanie w żaden sposób nie wpływa na ten główny cel ochrony. Jednak obszar chroniony jest również domem dla licznych gatunków ptaków lęgowych i wrażliwego na wiatr jerzyka zwyczajnego. Biorąc jednak pod uwagę minimalną odległość 7 km, można bezpiecznie wykluczyć wszelkie negatywne skutki dla obszaru chronionego wynikające ze specyfikacji planu.

Park Krajobrazowy „Łuk Mużakowa”.

Park Krajobrazowy „Łuk Mużakowa” na południowy wschód od Łęknicy (na południe od Bad Muskau) został wyznaczony przede wszystkim w celu ochrony polskiej części wybitnej formacji geologicznej fałdu Mużakowa jako łuku moreny czołowej, który jest tu centralnie przebitý przez Nysę Łużycką. Ponadto w wyniku wydobycia w regionie rozwinął się tu bogaty w wodę i pagórkowaty krajobraz, który jest siedliskiem różnych ptaków drapieżnych, bociana czarnego, puchacza i żurawia, a także mopka, nocka dużego i nietoperza stawowego. Odległość do najbliższego planowanego OPWEW-32 Bahren-West wynosi nieco ponad 1200 m. Jednak wyżej wymienione gatunki zwierząt mają swoje siedliska głównie na obszarze bogatego w wodę i prawie naturalnego rozległego obszaru leśnego na południe od Trzebiela, który jest oddalony o co najmniej około 3 km od planowanych oznaczeń. Ponadto można założyć, że niziny Neissen są wykorzystywane jako siedlisko żerowania. Przelot nad planowanymi OPWEW nie jest konieczny do dotarcia do obszaru obniżenia terenu. Nie można zatem zakładać, że na obszarze chronionego krajobrazu wystąpią jakiegokolwiek istotne zakłócenia lub pogorszenie stanu zwierząt. Tym bardziej dotyczy to sytuacji, w której obszar chroniony pełni również funkcję geoparku o charakterze rekreacyjnym, a zatem występują tam istniejące oddziaływania wynikające z intensywnego użytkowania rekreacyjnego. Obszar chronionego krajobrazu nie służy w pierwszej kolejności ochronie fauny.

Rezerwat przyrody „Dolina Nysy”

Obszar chronionego krajobrazu rozciąga się wzdłuż prawego brzegu Nysy Łużyckiej między Forst (Lausitz) na południu i Gubinem na północy. Najbliższymi ustaleniami planistycznymi są OPWEW-20 Forst (Lausitz)-Briesnig, położony w odległości nieco ponad 400 m, oraz OPWEW-14 Grabko-Ost, zlokalizowany w odległości nieco poniżej 4000 m od obszaru chronionego krajobrazu. Ze względu na odległość można bezpiecznie wykluczyć istotną utratę wartości przez OPWEW-14. W odniesieniu do OPWEW-20 można jednak założyć przynajmniej częściowe i marginalne pogorszenie krajobrazu na obszarze chronionym. Turbiny wiatrowe wzniesione w ramach OPWEW będą wyraźnie widoczne między wioskami Griesen i Briesnig, patrząc na zachód od obszaru chronionego. Niemniej jednak nie dojdzie do bezpośredniej ingerencji w chroniony krajobraz, a żadne elementy charakteryzujące krajobraz nie zostaną usunięte ani zniszczone. Ponadto należy wziąć pod uwagę istniejący wpływ pięciu turbin wiatrowych na wschód od wyznaczonego obszaru, aby planowanie nie zbliżyło terenu do obszaru chronionego. Nie należy oczekiwać znacznego pogorszenia w sensie naruszenia celów ochrony.

2 Przystępne, nietechniczne podsumowanie

W ramach sporządzania rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” dla regionu planistycznego Lausitz–Spreewald, zgodnie z § 8 ustawy o planowaniu przestrzennym (Raumordnungsgesetz), należy przeprowadzić ocenę oddziaływań na środowisko. Niniejszy raport o oddziaływaniu na środowisko dokumentuje wyniki etapów oceny oddziaływań na środowisko, które zostały bezpośrednio zintegrowane z procedurą planistyczną dotyczącą drugiego projektu rzeczowego częściowego planu regionalnego.

W **rozdziale 1** przedstawiono przegląd podstawowych uwarunkowań prawnych i merytorycznych. W szczególności w tym miejscu objaśniono cele oceny oddziaływań na środowisko, w odniesieniu do zakresu i treści rzeczowego częściowego planu regionalnego. Jedyną i zasadniczą treścią rzeczowego częściowego planu regionalnego jest wyznaczenie obszarów priorytetowych dla energetyki wiatrowej (OPWEW). Są to cele planowania przestrzennego, które dają pierwszeństwo budowie elektrowni wiatrowych przed innymi sposobami użytkowania gruntów na tych obszarach. Elektrownie wiatrowe mają być skoncentrowane przestrzennie na tych obszarach i mogą być wznoszone tylko w innych miejscach w regionie jako priorytet drugorzędny. Wraz z ustawą o zwiększeniu i przyspieszeniu ekspansji sieci lądowych turbin wiatrowych, która weszła w życie 1 lutego 2023 r., należy również przestrzegać znacznie zmienionej podstawy prawnej w zakresie regionalnej kontroli planowania wykorzystania energii wiatrowej. Artykuł 1 ww. ustawy o zwiększeniu i przyspieszeniu ekspansji sieci lądowych turbin wiatrowych wprowadził ustawę o wymaganiach dotyczących obszaru energii wiatrowej. Przewiduje podział tak zwanych „wartości wkładu obszarowego” między kraje związkowe. Zgodnie z nim do końca 2027 r. 1,8%, a do końca 2032 r. 2,2% powierzchni Brandenburgii powinno zostać przeznaczonych pod turbiny wiatrowe. Wartości te wynikają z celów ekspansji określonych w ustawie o odnawialnych źródłach energii i odzwierciedlają zapotrzebowanie przemysłu energetycznego na grunty. Kraj związkowy Brandenburgia zamierza osiągnąć swój cel w zakresie użytkowania gruntów poprzez zdefiniowanie obszarów priorytetowych na poziomie planowania regionalnego. Z tego wynikają zadanie planistyczne oraz cel planistyczny Regionalnej Wspólnoty Planistycznej Lausitz–Spreewald.

Rozdział 1 zawiera szczegółowy opis i wyjaśnienie zakresu i podstawy danych oceny oddziaływania na środowisko. Podstawową bazę danych stanowią regionalne i krajowe specjalistyczne zbiory danych dotyczące obszarów chronionych, obszarów wrażliwych oraz środowiskowych funkcji przestrzennych. W ramach oceny oddziaływań na środowisko nie prowadzono własnych kartowań (pozyskiwania danych). W następnej kolejności wyjaśniono w szczególności zastosowane podejścia metodologiczne oraz sposób postępowania przy identyfikacji i ocenie prognozowanych oddziaływań na środowisko, które analizowane są:

- — dla każdego pojedynczego ustalenia planistycznego, tj. dla każdego wyznaczonego OPWEW (rozdz. **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.** oraz karty obszarów w załączniku),
- — dla całości wyznaczonych OPWEW, rozpatrywanych łącznie w odniesieniu do regionu (rozdz. **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.**),

po uprzednim uwzględnieniu zagadnień dotyczących człowieka i rekreacji oraz przyrody i krajobrazu w toku opracowywania i analizy wariantów alternatywnych (rozdz. **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.**). Identyfikacja oraz ocena prognozowanych istotnych oddziaływań na środowisko w ramach oceny oddziaływań na środowisko obejmuje co do zasady cały rzeczowy częściowy plan regionalny „Wykorzystanie energii wiatrowej”. Jednakże OPWEW wyznaczone w rzeczowym częściowym planie regionalnym, które służą wyłącznie lub w przeważającym stopniu zabezpieczeniu istniejących sposobów użytkowania (istniejących farm wiatrowych), podlegają ocenie jedynie w zakresie, w jakim wyznaczenie to wykracza poza samą ochronę stanu istniejącego i wiąże się z dodatkowym oddziaływaniem planistycznym. W przypadku braku takiego oddziaływania istotne oddziaływania na środowisko, wywołane daną planistyczną decyzją i tym samym przez rzeczowy częściowy plan regionalny, mogą zostać wykluczone bez przeprowadzania dalszych analiz. Dla wszystkich istotnych w tym rozumieniu ustaleń rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” przeprowadza się ocenę obszarową, w ramach której sprawdza się, czy dane ustalenie może potencjalnie powodować istotne

oddziaływania na środowisko. Pojęcie „istotne” oznacza w tym kontekście oddziaływania mające znaczenie w procesie wagi interesów. Oznacza to, że chodzi o oddziaływania na środowisko wynikające w szczególności z wybranej lokalizacji i jej wrażliwości na planowany sposób użytkowania, a także — w razie występowania — ze szczególnych walorów jakościowych oraz stopnia ochrony danego obszaru. Należy przy tym podkreślić, że w rzeczowym częściowym planie regionalnym wyznacza się wyłącznie obszary o charakterze powierzchniowym (dwuwymiarowym), przeznaczone do priorytetowego wykorzystania pod lokalizację elektrowni wiatrowych. Rzeczowy częściowy plan regionalny nie planuje ani nie realizuje konkretnych instalacji, w związku z czym na tym etapie brak jest informacji dotyczących liczby elektrowni, ich parametrów technicznych oraz dokładnych lokalizacji, które — w odróżnieniu od wyznaczenia obszarów — prowadzą jedynie do punktowych i znacznie bardziej ograniczonych przestrzennie bezpośrednich ingerencji w przyrodę i krajobraz. W tym względzie można założyć, że turbiny wiatrowe muszą również utrzymywać odległości około pięciokrotności średnicy wirnika w głównym kierunku wiatru i trzykrotności średnicy wirnika w kierunku poprzecznym do głównego kierunku wiatru. Aby mimo braku tych danych umożliwić racjonalną ocenę spodziewanych oddziaływań na środowisko, w ramach oceny przyjęto wariant maksymalny, zakładający pełne i optymalne zagospodarowanie OPWEW elektrowniami wiatrowymi. Ponadto na potrzeby prognozy oddziaływań przyjmuje się referencyjną elektrownię wiatrową, stosowaną również w procesie sporządzania rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej”, o całkowitej wysokości 250 m oraz średnicy wirnika 170 m. Przyjęto przy tym największe obecnie stosowane typy elektrowni, które są lub mogą być realizowane w regionie.

Ocena prognozowanych (potencjalnie istotnych) oddziaływań rzeczowego częściowego planu regionalnego na środowisko została przeprowadzona w odniesieniu do celów środowiskowych, poprzez powiązanie znanych i potwierdzonych naukowo oddziaływań elektrowni wiatrowych (z uwzględnieniem parametrów instalacji referencyjnej) z wrażliwością środowiskowych cech i funkcji przestrzennych występujących na danym obszarze. Porównując znane skutki takich turbin wiatrowych z różnymi celami środowiskowymi, już na wstępnym, teoretycznym poziomie widać, że negatywne skutki turbin wiatrowych koncentrują się przede wszystkim na chronionych dobrach ludzi, zwierząt (zwłaszcza ptaków) i krajobrazu. W szczególności wpływ ten ma ogromne znaczenie w kontekście decyzji o lokalizacji na poziomie regionalnym, a tym samym również w powiązanej ocenie oddziaływania na środowisko. W ramach konkretnej oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnej lokalizacji, dotkliwość spodziewanych znaczących oddziaływań na środowisko jest następnie określana dla wszystkich dóbr chronionych, z uwzględnieniem pewności prognoz i prawdopodobieństwa wystąpienia potencjalnych oddziaływań na środowisko. Dotkliwość oddziaływań na środowisko jest mapowana za pomocą pięciostopniowej skali oceny („rozszerzona zasada sygnalizacji świetlnej”) z poziomami „brak”, „niski”, „średni”, „wysoki” i „pozytywny” wpływ na środowisko.

Szczególny tryb oceny zastosowano w odniesieniu do zintegrowanej z oceną oddziaływań na środowisko analizy zgodności wyznaczonych OPWEW z celami ochrony i zachowania obszarów chronionych, zlokalizowanych w ich potencjalnym zasięgu oddziaływań, wchodzących w skład spójnej europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Inaczej niż wcześniej, przedmiotem poszczególnych ocen jest odpowiedni obszar Natura 2000. Wychodząc z powyższych ustaleń, przeprowadzono analizę OPWEW, które ze względu na swoje położenie i odległość mogą potencjalnie oddziaływać na obszar Natura 2000. Bada się, czy specyfikacje planu mogą mieć negatywny wpływ na cele ochrony i zachowania poszczególnych obszarów lub sieci Natura 2000 („screening” i „ocena wstępna”). Jeśli jest to możliwe, przeprowadzana jest pełna ocena oddziaływania w zależności od skali.

W **rozdziale 2** następnie szczegółowo wskazano cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia oceny oddziaływań na środowisko. Cele ochrony środowiska, które są ważne dla przygotowania planu i oceny oddziaływania na środowisko, można znaleźć między innymi w zasadach planowania przestrzennego ustawy o planowaniu regionalnym (ROG). Zgodnie z wiodącą zasadą zrównoważonego rozwoju przestrzennego, w ocenie oddziaływania na środowisko należy uwzględnić wiele innych celów środowiskowych, takich jak ochrona imisji, przyrody, krajobrazu, gatunków i obszarów europejskich. Cele środowiskowe, obok aktualnego stanu środowiska, stanowią podstawę oceny i wartościowania dla wymaganej analizy, czy i w jakim zakresie poszczególne wyznaczone obszary priorytetowe dla energetyki wiatrowej mogą potencjalnie powodować istotne oddziaływania na środowisko.

Aktualny stan środowiska na obszarze regionu planistycznego Lausitz-Spreewald, o którym była już mowa powyżej, został w **rozdziale 3** szczegółowo opisany oraz przedstawiony w układzie odpowiadającym komponentom środowiska wymagany do uwzględnienia na podstawie przepisów prawa. Ponadto, dla każdego komponentu środowiska sporządzono prognozę rozwoju stanu środowiska w przypadku zaniechania realizacji planu. Aktualny stan środowiska stanowi rezultat współoddziaływania uwarunkowań przyrodniczych regionu Łużyce-Szprewa z działalnością człowieka oraz wpływami wynikającymi z różnych form użytkowania tej przestrzeni. Pod tym względem sześć dużych obszarów naturalnych regionu planowania tworzy wielkoskalowe ramy dla charakterystyki i wartości gleb i wód, które z kolei mają znaczący wpływ na występowanie zwierząt i roślin. Na północy regionu znajduje się Mittlere Mark, który charakteryzuje się siecią nizin biegnących przez często suche wrzosowiska i lasy iglaste. Szczególne znaczenie dla ochrony przyrody w tym regionie mają (byłe) poligony wojskowe, które zapewniają siedliska wielu zagrożonym gatunkom. Na północy, a zwłaszcza na północnym wschodzie, znajduje się również Wschodniobrandenburski Region Wrzosowisk i Jezior. Ten naturalny obszar charakteryzuje się niezakłóconymi, słabo zaludnionymi krajobrazami leśnymi i jeziornymi, a także pojedynczymi łańcuchami wzgórz. Las Szprewy, który jest znany poza regionem, sąsiaduje z Regionem Wrzosowisk i Jezior na południowym zachodzie. Las Szprewy charakteryzuje się rozległymi siedliskami podmokłymi i dużą liczbą często niemal naturalnych zbiorników wodnych. Ponadto historyczna forma użytkowania gruntów, która zachowała się częściowo do dziś, jest charakterystyczna dla tego naturalnego obszaru, z niewielką, pasmową przemianą uprawy warzyw i użytkowania łąk/pastwisk. Na południu Lasu Szprewy znajduje się Niederlausitz, największy obszar naturalny w regionie planowania. Dolne Łużyce charakteryzują się przede wszystkim licznymi obszarami górnictwa odkrywkowego węgla brunatnego i związanymi z nimi krajobrazami. Z dala od obszarów zdominowanych przez górnictwo, charakterystyczne dla tego regionu są rozległe, niezakłócone krajobrazy z wąskimi, zalesionymi wzgórzami i rozległymi lasami iglastymi. Na samym południu i południowym zachodzie regionu planowania, niziny Łaby i Elstery charakteryzują się wielkoskalowym wyglądem krajobrazu. Krajobraz ten charakteryzuje się krajobrazami zalewowymi Czarnej Elstery i Łaby i jest obecnie prawie wolny od lasów.

Rozdział 4 stanowi — poprzez identyfikację, opis oraz ocenę prognozowanych oddziaływań na środowisko rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” (łącznie z kartami obszarów udokumentowanymi w załączniku) — zasadniczy trzon raportu o oddziaływaniu na środowisko. W rozdziale **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.** w pierwszej kolejności przedstawiono przegląd sposobu uwzględnienia aspektów środowiskowych i ochrony przyrody w ramach doboru lokalizacji dla wyznaczonych OPWEW przez planowanie regionalne. Dobór lokalizacji został przeprowadzony na etapie opracowywania projektu rzeczowego częściowego planu regionalnego w pierwszym kroku w oparciu o kryteria pozytywne i negatywne. Wśród zastosowanych kryteriów negatywnych już na tym etapie uwzględniono różne kryteria środowiskowe, takie jak m.in. rezerваты przyrody oraz minimalne odległości od zabudowy mieszkaniowej, w celu wyeliminowania z góry istotnych oddziaływań, które — ze względu na swoje bezpośrednie skutki — miałyby znaczenie w procesie ważenia interesów w odniesieniu do planowanych OPWEW. Obok kryteriów negatywnych, które prowadziły bezpośrednio do wykluczenia lokalizacji OPWEW, w ramach procesu ważenia interesów w planowaniu regionalnym przeprowadzono również analizę indywidualną, w której uwzględniono dodatkowe tzw. kryteria indywidualne. Obejmują one również różne kryteria środowiskowe i stanowią już odpowiednie uwzględnienie tych obaw w procesie wyboru lokalizacji.

Następnie w rozdziale **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.** przedstawiono zbiorcze zestawienie tabelaryczne wyników szczegółowej, obszarowej oceny oddziaływań na środowisko. Szczegółowa obszarowa ocena oddziaływania na środowisko jest dołączona do załącznika sprawozdania dotyczącego środowiska w postaci arkuszy dla każdego indywidualnego ustalenia planu. Arkusze informacyjne zawierają ogólny opis obszaru, specyficzną dla obszaru ocenę potencjalnych oddziaływań na środowisko, w tym specyficzną dla obszaru ocenę oddziaływań na obszary chronione Natura 2000, a także ostateczną ocenę oddziaływania na środowisko i zalecenia dotyczące rozważenia oceny oddziaływania na środowisko.

Należy w szczególności podkreślić następujące wyniki:

Spośród łącznie **45 OPWEW ujętych w drugim projekcie rzeczowego częściowego planu regionalnego** dla żadnego obszaru nie stwierdzono poważnych negatywnych oddziaływań na środowisko (poziom oceny „wysoki”). Dotyczy to w takim samym stopniu analiz odnoszących się do poszczególnych oddziaływań lub funkcji, jak i oceny całościowej poszczególnych OPWEW, przeprowadzanej z uwzględnieniem wszystkich komponentów środowiska istotnych z punktu widzenia analizy. Wynika to w dużej mierze z kompleksowego uwzględnienia kwestii środowiskowych w ogólnej koncepcji planowania przestrzennego i wyboru terenów ściśle związanych z oceną środowiskową. Jednocześnie należy zaznaczyć, że 45 wyznaczonych OPWEW nie jest całkowicie pozbawionych konfliktów środowiskowych. Dla żadnego z analizowanych OPWEW nie udało się w sposób całkowity wykluczyć wystąpienia potencjalnie istotnych oddziaływań na środowisko, wywołanych przez rzeczowy częściowy plan regionalny „Wykorzystanie energii wiatrowej”. Dla siedmiu OPWEW w ocenie łącznej stwierdzono negatywne oddziaływania na środowisko o „średnim” stopniu nasilenia. W przypadku pozostałych 38 OPWEW, a tym samym zdecydowanej większości analizowanych obszarów, stwierdzono negatywne oddziaływania na środowisko o „niewielkim” stopniu nasilenia. W wyniku przeprowadzonej analizy jako komponenty środowiska w największym stopniu narażone na oddziaływania zidentyfikowano krajobraz, ludzi oraz zwierzęta i rośliny. Komponent środowiska „krajobraz” jest, z wyjątkiem OPWEW-04, w przypadku wszystkich wyznaczonych OPWEW narażony na przewidywane istotne oddziaływania („o niewielkim” lub „średnim” stopniu nasilenia). Relatywnie korzystny wynik oceny oddziaływań na środowisko, charakteryzujący się wyraźną przewagą lokalizacji ocenionych łącznie jako „niewielkie”, wynika — obok wskazanego już powyżej uwzględnienia aspektów ochrony przyrody i środowiska przy doborze lokalizacji — w szczególności z faktu, że znaczna część OPWEW służy jedynie zabezpieczeniu stanu istniejącego funkcjonujących parków wiatrowych, obejmujących liczne eksploatowane już instalacje, bądź ich umiarkowanej rozbudowie — często z uwzględnieniem już planowanych lub zatwierdzonych dodatkowych elektrowni wiatrowych — w związku z czym tylko w nielicznych przypadkach dochodzi do oddziaływania na dotychczas nie obciążone krajobrazowo obszary.

Pozostałe stwierdzone negatywne oddziaływania na środowisko o „niewielkim” oraz „średnim” stopniu nasilenia obejmują oddziaływania, które mogą zostać ograniczone lub skompensowane poprzez zastosowanie odpowiednich środków zapobiegawczych, a także poprzez środki kompensacyjne i zastępcze, które zostaną określone i ustanowione w ramach kolejnych procedur administracyjnych, bądź też oddziaływania, które w końcowym etapie podlegają uwzględnieniu w procesie ważenia interesów pomiędzy koniecznością realizacji a ogólnospołecznym pożytkiem energetyki wiatrowej, w kontekście zagrożeń wynikających ze zmian klimatu. Wreszcie, planowanie zapobiega również występowaniu znaczących, w niektórych przypadkach poważnych, negatywnych oddziaływań na środowisko na bardzo dużą skalę. Wynika to z faktu, że region Lausitz–Spreewald osiągnie ustawową wartość wkładu obszarowego wynoszącą 1,8 % powierzchni regionu w roku docelowym 2027, jeśli zostaną zdefiniowane OPWEW. W związku z tym budowa elektrowni wiatrowych poza OPWEW nie będzie już w przyszłości projektem uprzywilejowanym. Jednak projekty, które nie są uprzywilejowane zgodnie z kodeksem budowlanym, są generalnie niedopuszczalne. W konsekwencji wyznaczenie OPWEW w rzeczowym częściowym planie regionalnym „Wykorzystanie energii wiatrowej” pośrednio prowadzi do koncentracji elektrowni wiatrowych w regionie na określonych obszarach oraz skutkuje faktycznym wykluczeniem lokalizacji takich instalacji poza tymi obszarami.

Kontynuacją **rozdziału 4** jest analiza oddziaływań na środowisko wszystkich wyznaczonych OPWEW rozpatrywanych łącznie (rozdz. **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.**). W tym miejscu omówiono zagrożenia wynikające z kumulacji oddziaływań w ujęciu częściowym (rozdz. **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.**), tj. nakładających się na siebie i ewentualnie wzajemnie wzmacniających oddziaływań na środowisko, które mogą występować w szczególności w odniesieniu do chronionych komponentów środowiska: człowieka, krajobrazu oraz zwierząt. W rezultacie można wykluczyć znaczące skumulowane oddziaływania przestrzenne dla chronionych dóbr ludzi i zwierząt. W odniesieniu do komponentu środowiska „krajobraz” lokalnie występują ponadto skumulowane oddziaływania. Jednak ze względu na często istniejące zaciemnienie wizualne przez obszary leśne w dotkniętych obszarach krajobrazowych, istniejące oddziaływania i tylko w niewielkim stopniu dotknięte wysokiej jakości obszary krajobrazowe, nie można ich było ocenić jako poważne i niedopuszczalne. Ponadto w rozdziale **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.**

werden. przeanalizowano oddziaływania o charakterze sumarycznym, to znaczy bilansowym, oczekiwane dla całego obszaru w ujęciu łącznym, ponad wszystkie ustalenia planistyczne. Podsumowująca ocena wpływu na środowisko obejmuje również te oddziaływania, które nie zostały dogłębnie zbadane w ocenie obszarowej ze względu na ich znikomy wpływ na wybór lokalizacji. Wyznaczenie 45 obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej generuje zatem zarówno negatywne, jak i pozytywne skutki dla środowiska. Negatywne oddziaływania na środowisko odnoszą się do komponentów: powierzchnia i gleba, człowiek oraz krajobraz, a w ograniczonym zakresie również do komponentu zwierzęta i rośliny. Jednocześnie w dłuższej perspektywie wystąpią w wyraźnym zakresie istotne, w szczególności ponadregionalne, pozytywne oddziaływania na środowisko, zwłaszcza w odniesieniu do komponentu „klimat / powietrze”.

W rozdziale 5 następuje analiza zgodności rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” z wymogami ochrony obszarów Natura 2000, dostosowana do poziomu szczegółowości planowania regionalnego. W centrum tej analizy znajdują się występujące w regionie oraz na obszarach sąsiednich europejskie Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO) oraz Europejskie Obszary Ochrony Ptaków (OSO), a także pytanie, czy wyznaczone w planie OPWEW — pojedynczo lub w oddziaływaniu skumulowanym — mogą prowadzić do istotnego naruszenia celów ochrony i zachowania przypisanych do poszczególnych obszarów chronionych, które co do zasady są określone w drodze rozporządzeń. Jeśli nie można tego zanegować z wystarczającym prawdopodobieństwem, wyznaczenie jest nieodpowiednie i jest mało prawdopodobne, aby elektrownie wiatrowe zostały zatwierdzone w ramach tego OPWEW.

Odległość między OPWEW a odpowiednim obszarem chronionym jest czynnikiem decydującym o potencjalnym naruszeniu obszarów chronionych przez zdefiniowane OPWEW. Bezpośrednie ingerencje w obszary chronione mogą zostać wykluczone, ponieważ zarówno Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO), jak i Europejskie Obszary Ochrony Ptaków (OSO) zostały już na etapie doboru lokalizacji uwzględnione jako kryteria negatywne, wykluczające wykorzystanie energetyki wiatrowej, w oparciu o kompleksową analizę potencjału przestrzennego. W związku z tym skutki zakłóceń, które wykraczają poza faktycznie zdefiniowane OPWEW, określają maksymalny zakres potencjalnych negatywnych skutków elektrowni wiatrowych na obszarach Natura 2000. W przypadku obszarów chronionych, które znajdują się poza efektywnym zasięgiem takich zakłóceń, można od samego początku wykluczyć ich negatywny wpływ. Dalsza ocena jest konieczna tylko w przypadku obszarów chronionych znajdujących się w tych zakresach. Obszary chronione podlegające dalszej ocenie w tym zakresie zostały najpierw zidentyfikowane w procesie przesiewowym. Uwzględniając zróżnicowaną wrażliwość przedmiotów ochrony w SOO i OSO, w ramach screeningu przyjęto odpowiednie zasięgi oddziaływań, wynoszące 1200 m dla Europejskich Obszarów Ochrony Ptaków (OSO) oraz 500 m dla Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk (SOO). W przypadku wszystkich obszarów chronionych, które leżą poza tymi obszarami oddziaływania, znaczące negatywne skutki są wykluczone od samego początku bez potrzeby dalszej oceny. Dla 15 potencjalnie dotkniętych oddziaływaniami SOO oraz 2 potencjalnie dotkniętych oddziaływaniami OSO, które pozostały po etapie screeningu, przeprowadzono następnie wstępną ocenę zgodności z celami ochrony obszarów Natura 2000. Jedynie w przypadku, gdy nie można było wykluczyć pogorszenia stanu w trakcie tej wstępnej oceny, przeprowadzono bardziej szczegółową ocenę oddziaływania. Zakres przeprowadzonych analiz oraz ich wyniki zostały udokumentowane w rozdziale **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.** dla wszystkich potencjalnie objętych oddziaływaniem obszarów chronionych. W rezultacie można wykluczyć wystąpienie istotnych negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 w związku z obszarami priorytetowymi dla energetyki wiatrowej wyznaczonymi w rzeczowym częściowym planie regionalnym „Wykorzystanie energii wiatrowej”.

Ze względu na fakt, że obszar planowania graniczy z terytorium Polski, przeprowadzono również transgraniczną ocenę oddziaływania na środowisko. Szczegółowa dokumentacja tej oceny została przedstawiona w rozdziale 6. Rzeczpospolita Polska została włączona już na etapie ustalania zakresu badań dla oceny oddziaływań na środowisko (tzw. „scoping”) dotyczącej rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” wiosną 2023 roku. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim przekazały następnie swoje uwagi i komentarze dotyczące proponowanego zakresu (transgranicznej) oceny oddziaływania na środowisko w piśmie z dnia 30 marca 2023 r.,

które zostały w dużej mierze uwzględnione. Identyfikacja i ocena potencjalnych transgranicznych oddziaływań na środowisko została przeprowadzona w korytarzu o maksymalnej szerokości 5 km w głąb terytorium Polski. Oznacza to jednocześnie, że dla OPWEW zlokalizowanych w odległości większej niż 5 km od granicy państwowej można ryczałtowo i bez dalszej szczegółowej analizy wykluczyć, aby powodowały one istotne oddziaływania na środowisko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jednocześnie oznacza to, że w przypadku OPWEW, które znajdują się w odległości większej niż 5 km od granicy państwowej, można wykluczyć, że będą one miały istotny wpływ na środowisko na terytorium Polski. Trzy z tych obszarów były już ujęte — w identycznej lub zbliżonej formie — w rzeczowym częściowym planie regionalnym „Wykorzystanie energii wiatrowej” z 2015 roku, co oznacza, że co najmniej w części mamy do czynienia z planowaniem o charakterze zabezpieczającym stan istniejący. Dla tych pięciu OPWEW w rozdziale 1.2 zidentyfikowano oraz oceniono — w podziale na poszczególne komponenty środowiska — potencjalnie istotne transgraniczne oddziaływania na środowisko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W rezultacie tego rodzaju oddziaływania istotne będą wyłącznie w odniesieniu do komponentu środowiska „krajobraz”, który — wskutek widocznych także z terytorium Polski elektrowni wiatrowych — ulega technicznemu przekształceniu i wynikającemu z tego pogorszeniu. Nie zidentyfikowano jednak skumulowanych negatywnych oddziaływań, które skutkowałyby trwałą zmianą w funkcjonowaniu równowagi przyrodniczej i krajobrazowej regionu, a w szczególności sąsiednich obszarów Polski.

Następnie w **rozdziale 1.3** przeanalizowano możliwe istotne negatywne oddziaływania na obszary Natura 2000 oraz inne obszary chronione lub szczególnie wrażliwe obszary położone na terytorium Polski. W rezultacie można było wstępnie wykluczyć znaczące negatywne skutki dla obszarów Natura 2000 na terytorium Polski. To samo dotyczy większości innych zbadanych krajowych obszarów chronionych i obszarów wrażliwych. Jedynie w odniesieniu do obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Nysy” należy przyjąć możliwość częściowego i peryferyjnego oddziaływania ze strony OPWEW-20. Turbiny wiatrowe wzniesione w ramach OPWEW będą wyraźnie widoczne między wioskami Grießen i Briesnig, patrząc na zachód od obszaru chronionego. Niemniej jednak nie dojdzie do bezpośredniej ingerencji w chroniony krajobraz, a żadne elementy charakteryzujące krajobraz nie zostaną usunięte ani zniszczone. Nie oczekuje się zatem naruszenia celów ochrony.

Na zakończenie, w **rozdziale 7** raportu o oddziaływaniu na środowisko przedstawiono uzupełniające informacje dotyczące planowanych działań monitorujących. Celem takich środków monitorowania jest w szczególności identyfikacja nieprzewidzianych negatywnych skutków na wczesnym etapie i możliwość podjęcia odpowiednich działań naprawczych w odpowiednim czasie. W związku z tym monitorowanie istotnych oddziaływań rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” na środowisko będzie prowadzone dwutorowo:

1. poprzez kontrolę realizacji wyznaczonych OPWEW w ramach procedur następczych
2. oraz poprzez niezależny od planowania krajowego i regionalnego nadzór nad stanem środowiska sprawowany przez właściwe merytorycznie organy ochrony środowiska.

Wyniki przedstawione w raporcie środowiskowym zostaną uwzględnione w ostatecznej decyzji w sprawie rzeczowego częściowego planu regionalnego „Wykorzystanie energii wiatrowej” dla regionu planowania Lausitz–Spreewald i zostaną wykorzystane w szczególności do udziału społeczeństwa w kontekście ujawnienia projektu planu.

3 Bibliografia

Akty prawne, dyrektywy, rozporządzenia

- BauGB – Baugesetzbuch (Ustawa budowlana Republiki Federalnej Niemiec) w brzmieniu ogłoszonym dnia 3 listopada 2017 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, str. 3634), ostatnio zmieniona art. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, nr 221).
- BbgNatSchAG – Brandenburgisches Ausführungsgesetz zum Bundesnaturschutzgesetz (Brandenburska ustawa wykonawcza do federalnej ustawy o ochronie przyrody) z dnia 21 stycznia 2013 r., ostatnio zmieniona ustawą z dnia 25 września 2020 r.
- BBodSchG – Bundes-Bodenschutzgesetz (Federalna ustawa o ochronie gleb i rekultywacji terenów zdegradowanych) z dnia 17 marca 1998 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, str. 502), ostatnio zmieniona ustawą z dnia 25 lutego 2021 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, str. 306).
- BImSchG – Bundes-Immissionsschutzgesetz (Federalna ustawa o ochronie przed szkodliwymi oddziaływaniami na środowisko) w brzmieniu ogłoszonym dnia 17 maja 2013 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, str. 1274), ostatnio zmieniona ustawą z dnia 26 lipca 2023 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, nr 202).
- BNatSchG – Bundesnaturschutzgesetz (Federalna ustawa o ochronie przyrody) z dnia 29 lipca 2009 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, str. 2542), ostatnio zmieniona ustawą z dnia 8 grudnia 2022 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, str. 2240).
- FFH-Richtlinie – Richtlinie 92/43/EWG des Rates (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory).
- LEP HR – Landesentwicklungsplan Hauptstadtregion Berlin-Brandenburg (Plan rozwoju przestrzennego regionu stołecznego Berlin–Brandenburgia) rozporządzenie z dnia 29 kwietnia 2019 r.
- RegBkPIG – Gesetz zur Regionalplanung und zur Braunkohlen- und Sanierungsplanung (Ustawa o planowaniu regionalnym oraz planowaniu górnictwa węgla brunatnego i rekultywacji) w brzmieniu ogłoszonym dn. 8 lutego 2012 r. (Dziennik Ustaw i Rozporządzeń I/12, [nr 13]), ostatnio zmieniona ustawą z dn. 23 czerwca 2021 r. (Dziennik Ustaw i Rozporządzeń I/21, [nr 19]).
- Richtlinie für Regionalpläne der Gemeinsamen Landesplanungsabteilung Berlin-Brandenburg (Wytyczne dotyczące sporządzania planów regionalnych Wspólnego Urzędu Planowania Krajów Związkowych Berlin–Brandenburgia) z dnia 21 listopada 2019 r. (Dziennik Urzędowy nr 49, str. 1351), w brzmieniu ogłoszonym dnia 14 grudnia 2022 r. (Dziennik Urzędowy nr 51, str. 1015).
- ROG – Raumordnungsgesetz (Ustawa o planowaniu przestrzennym) z dnia 22 grudnia 2008 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, str. 2986), ostatnio zmieniona art. 1 ustawy z dnia 22 marca 2023 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023 i nr 88).
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA 1 z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Brożek (PLH080051) Czytaj więcej na Prawo.pl: <https://www.prawo.pl/akty/dz-u-2021-1989,19160324.html> (dostęp na dzień 27.09.2023 r.)
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA 1 z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jeziora Brodzkiego (PLH080052) Czytaj więcej na Prawo.pl: <https://www.prawo.pl/akty/dz-u-2022-1023,19240348.html> (dostęp na dzień 27.09.2023 r.)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA 1 z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Uroczyska Borów Zasieckich (PLH080060) Czytaj więcej na Prawo.pl: <https://www.prawo.pl/akty/dz-u-2022-1178,19246718.html> (dostęp na dzień 27.09.2023 r.)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA 1 z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk wilki nad Nysą (PLH080044) Czytaj więcej na Prawo.pl: <https://www.prawo.pl/akty/dz-u-2021-2075,19166355.html> (dostęp na dzień 27.09.2023 r.)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA 1 z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Łęgi nad Nysą Łużycką (PLH080038) Czytaj więcej na Prawo.pl: <https://www.prawo.pl/akty/dz-u-2021-1620,19143185.html> (dostęp na dzień 27.09.2023 r.)

Standardowe karty danych polskich obszarów Natura 2000: <https://eunis.eea.europa.eu/> (dostęp na dzień 27.09.2023 r.)

UVPG – Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung (Ustawa o ocenach oddziaływania na środowisko) w brzmieniu ogłoszonym dnia 24 lutego 2010 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, str. 94), ostatnio zmieniona ustawą z dnia 10 września 2021 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, str. 4147), obowiązującą od dnia 15 września 2021 r.

UVP-Richtlinie – Richtlinie 2011/92/EU des Europäischen Parlaments und des Rates (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 roku w sprawie oceny oddziaływania na środowisko niektórych przedsięwzięć publicznych i prywatnych).

Vogelschutz-Richtlinie – Richtlinie 2009/147/EG des Europäischen Parlaments und des Rates (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa).

WindBG – Windenergieflächenbedarfsgesetz (Ustawa o wymogach dotyczących terenów przeznaczonych do wykorzystywania pod energetykę wiatrową) z dnia 20 lipca 2022 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, str. 1353), ostatnio zmieniona art. 6 ustawy z dnia 26 lipca 2023 r. (Federalny Dziennik Ustaw Niemiec 2023, część I, nr 202).